

Minder kans naarmate mensen beter functioneren

Bij mensen zonder een verstandelijke belemmering is vastgesteld dat een hoger opleidingsniveau verbonden is met een kleinere kans op de ziekte van Alzheimer. Er is voorgesteld dat onderwijs een afspiegeling is van een grotere 'synaptische reserve' [synapsen zijn de koppelpunten tussen twee afzonderlijke zenuwcellen - Red.] en dat zo'n grotere reserve de ontwikkeling van de ziekte van Alzheimer zou kunnen uitstellen. • Len Leshin, VS

In het onderhavige onderzoek werden mensen met Downsyndroom bij wie symptomen van dementie waren vastgesteld vergeleken met anderen die zulke symptomen niet vertoonden. Het doel daarvan was na te gaan of de twee groepen van elkaar verschilden in het niveau van hun onderwijs, werk, vrijetijdsactiviteiten, aantal jaren in een instituut of hun algehele niveau van cognitief functioneren.

Zo werden de gegevens van 35 volwassenen met Downsyndroom met leeftijden tussen 29 en 67 jaar nagetrokken. De deelnemers werden gerekruteerd uit een lokaal gezondheidscentrum ('community health facility'). Er was een grote spreiding tussen de vaardigheidsniveaus van de deelnemende personen. Om de achteruitgang van de deelnemers gedurende perioden van 6 maanden tot 3 jaar vast te kunnen stellen, werd gebruik gemaakt van neuropsychologische testmethodes, rapporten van verzorgers en de Dementia Scale for Down Syndrome (DSDS).

Nadat de invloed van de leeftijd in statistische zin was weggewerkt toonden multiple regressie-analyses [de gebruikelijke statistische technieken - Red.] aan dat er een significant verband bestond tussen het niveau van cognitief functioneren en achteruitgang in die zin dat een hoger niveau van cognitief functioneren minder achteruitgang voorspelde.

Geen van de omgevingsvariabelen (onderwijsniveau, het aantal jaren in een instituut en werk) hielden direct verband met de achteruitgang. Maar een post-hoc regressie, waarbij het niveau van cognitief functioneren als de uitkomstvariabele werd genomen liet zien dat het niveau van cognitief functioneren zelf verband hield met deze omgevingsvariabelen.

Een hoger niveau van cognitief functioneren stond bij mensen met Downsyndroom voor minder gevallen van dementie. Dat niveau schijnt in verband te staan met omgevingsvariabelen, zoals het onderwijsniveau, jaren in een instituut en werk. De hier gevonden resultaten suggereren dat interventies vanuit de omgeving die gericht zijn op het verhogen van het niveau van cognitief functioneren ook van nut kunnen zijn voor het uitstellen van het ontstaan van dementie.

Mijn commentaar:

In eenvoudige bewoordingen gezegd laat dit onderzoek zien dat volwassenen met Downsyndroom die beter functioneren op het moment dat de dementie toeslaat minder last hebben van die dementie dan volwassenen met Downsyndroom met minder hoge cognitieve vaardigheden. Terwijl de andere mogelijke omgevingsfactoren, zoals onderwijs en werk, geen directe invloed hadden op het beginnen van of de mate van dementie, kunnen die wel een indirect effect hebben gehad, doordat ze in de eerste plaats het niveau van functioneren van de volwassene hebben verhoogd.

Van de 35 onderzochte volwassenen was de jongste bij wie een harde diagnose vroege dementie werd vastgesteld 44 jaar oud. Zeven volwassenen van onder de 44 werden geclassificeerd met de aanduiding 'mogelijke' dementie, hetgeen aangeeft hoe moeilijk het is om deze diagnose te stellen bij volwassenen met Downsyndroom. Alle volwassenen werden onderzocht om na te gaan of er geen medische oorzaken verantwoordelijk waren voor een achteruitgang in vaardigheden.

Omdat iedere volgende generatie kinderen met Downsyndroom weer een betere gelegenheid heeft om van medische en onderwijskundige verworvenheden gebruik te maken, is het redelijk om aan te nemen dat toekomstige generaties volwassenen over betere vaardigheden voor het leven zullen beschikken en een afnemend niveau van dementie van het Alzheimer-type zullen laten zien.

Bronnen:

Temple, V., Jozsvai, E., Konstantareas, M. M & Hewitt, T. A. (2001), 'Alzheimer dementia in Down's syndrome: the relevance of cognitive ability', *J Intellect Disabil Res*, 2001 Feb; 45(Pt 1):47-55

Maar de echte bron (waar vindt een gewoone mens zo'n artikel met zulk deskundig commentaar) is de website van de Amerikaanse kinderarts, Len Leshin, met de titel 'Down syndrome: Health issues' op <http://www.ds-health.com/>